Csütörtök. 123. Szám. Deczember 8-kán, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLONY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS: Ó-vár, Vizi-utcza. 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenként kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési dí: szorosint 7 kr, a minden hirdetés után 30 kr bélyegű. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kesztetik.

KIADÓ-HIVATAL: Kisdputeza, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) **Szemle.** Ha olyasónk visszaemlékeznek azon időpontra, midőn még az olasz háborut megelőzőt diplomatikai és irodalmi előharczok kezdetét, felgerjesztení a közfigyelmet, a mindőtt is arra szólóztatek, hogy tájékozó szemlénket megkezdjük, akkor emlékezzendnek arra is, hogy az olasz kérdést jelesen a francia rúpiratok egy legoja előzte meg; és szakhamar felszínre kerülnek más dunaszmék, melyek legelőbb IV-ik Henrich miniszteriumának agyban fogamzottak, s melyek azóta a századok ujabb-ujabb meggyőződésében folyvást érlelődtek; és végre melyeknek resultatíuma az, hogy Európa ujabb felosztása, a nemzeti erők mostani csoportosulása, s a hibásres vissanyok eltörlése folytán — állítólag mind szükségesebbé látszik válni.

Kérdést sem szenvedhet, hogy ezen czsme kezdete a kelet és olasz kérdés, mely bizonyosan apránként maga mögött vonandja előbb utóbb a fölbőlt is. Es ez esmre naponta nagyobb nézvet vesz, mert mellettők az impulsus nemcsak oly népek kebelébél merül fel, ős századok vagy tizedek óta idegen uralom alá esve, hébiettlenségük gyakran megujult, s nemzetségi alunak az európai hatalmak eddigi conservatív irányu szívodzásaiban a diuló katonai erepe mellett utópia gyanánt tekintettek; de compact és nagy nemzetiségek kebelében is emelkednek szózatok, melyek a dolgok mostani szerkezete ellen irányozvák, s jelesen Németországban kezd egy nagy mozgalomban forrongani, mely minden valamire való politiknsnak méltán vonja magára figyelmét.

A hessen-kaseli herczegség ügyében felmerült alkotmány vita maga is nagy fontosságú, a mennyiben ennek irányában a német hatalmasságok közvéleményének uj csoportozata tünt fel, s oly fejdelmek, kik a minap a porosz hegemonia s a bund szorosabb unioja kérdésében Ausztria nézetén voltak, most a hessen-kaseli ügyben a porosz nézethez csatlakoznak, s kivánják, hogy e herczegség alkotmánya alliittassék ugy vissza, a mint azt 1831-ben az ország s fejedelem együtt megalkották s érvénytelenek láttatva az octroyozás jogát oly uralkodóra nézve, kinek népe már azelőtt bírt alkotmánnyal.

Uj hartalmulások tünek össze azon titkos tárgyu tálkozással, mely a porosz és orosz uralkodók közt közelebbről tórtént Boroszlóban: s hol kitudja nem merült-e fel Nagy Péter eszt azon végrendelete, melyben azon szó, jó-szándéku szó van, mely szerint a poroszt királyi ház fejen, cserében a poroszokhoz szakadott lengyel tartományért ?

Nem akarnak ezen találkozás talányainak feltegetésébe hocsátkozni, mely fölött erősebb s tapasztalatlab fejek hasztalanul koptatják agyszerveiket, de nagyon feltűnik előttünk, hogy éppen most jelent meg a német trodalom kebelében Berlinben egy rúpirat, mely éppen ugy kezdi Európát uira felosztani, a mint kezdettek volt a francziák az olasz kérdés kezdetén, s melyben a tapasztalatlabb szemek már-már egy nagyobb jelentőségre vergődendő német kérdés kezdetét látják.

Ezen berlini rúpirat czime: „A nemetiség elve és az európai államrendszer."

Mi nem olvastuk a rúpiratot, de ismrtetvén azt az O. D. P., alapeszmét és irányát jól kivehettk. A rúpirat a nemetegységet tűzi ki lobogoul, de e rédeg szándoly nem a szomszéd szomszédjai ellen, Poroszország, mint ellidetlett Ausztria iránt, ugy látszik végezéja az, hogy a prosz oly nagyobbodást nyerjen a német terülteből, mint Piemont nyert s még nyerni remél az olaszból.

Az O. D. P. egyébek közt ezt ígá a rúpiratról: „O ot nem elégszik meg többé nehány közés s apróbb nemet allammal, de igénybe vesz mar Ausztriból is egy jó darabot. A sajátképpi gothai párt még legrelmes megengedni, hogy Ausztria mint kiliin világ allamson Németország mellett, de a mi irónk messze tul meg; s azon nehézségekben, melyekkel Ausztria küzdött, Ausztia egész megsemmisülésének előjeleit látja, s készen áll rár egy kész tervvel Ausztria örökösein nekve. Mi közzegjük — folytatja az O. D. P. — azon szándokat s terv leanyegét, hogy az ellenséges a nemzet jobb meggyőződése előtt megbülyegezzük. A porosz publicista véleménye szerint egy osztrák allam-kriseis esetben Galliczia Oroszországhoz csatolhatnék, s ezen kátomalag jelentkezhet az ország oda ideére alatt. Tovább: a Magyarország melléktartományainak kiliin szakasztatnék, s a magyarok „az aristocratát ezet ország népkeverékeivel" minden esetre országukat csak s német hennlakok segélyével, a német mivelség és német szomszédság által tarthatnák fenn, az egy hogy Németország csak nyerhetne általa. Cseh- és Morvaország Németország által vétetnének igénybe. Es Németország éppen Poroszország volna. Iró egyszersmind elég naiv felemliteni, hogy már Nagy Fridrich foglalkozott ezen eszmával megfontóztatása eszmejével. Tovabbá az iró igy folytatja fölvázlasi tervét: a német koronatartományok az U. m. a sajátképpi Ausztria, Tirol, Steiermark, Illiria, Horváthország és Dalmatiával együtt, egy fényes jövőjű allamot képezhetnének a német elem tulsulyával, a melyhez tartoznak ethnogrophiilag a régi Bajoria egésza a Dunáig (!) Bécset azzal vigasztalja az iró, hogy az ó világvárosi szerepe tulajdonképp csak akkor kezdődnek.

A rúpirat czen vázvonásait közlive a O. D. Post megjegyzi, hogy mivel az szerint a szomszédok gyengeségéhez, s ezre egy porosz publicista Poroszország fóvárosában, mely a német szivverő és publicistaiak allamnak szétrobolhatósára s felosztására van irányozva. Es im alig végzi ezen rúpirat ismertetését az egyik bécsi lap, s már a másik: a „Presse" egy hozzá beküldött uj tórczpőtl tesz értesítést olvasóihoz, melynek nincs czirinusmnak megemlítése nem utasszatthatja, de az szerint tórczép szerint legelőbb is Ausgolhonnal együtt maradandván Irhon és Scotia, s a jersei szigetek; Malta, Olasz, és a Gibraltár Spanyolországhoz, a jóniai szigetek Görögországhoz csatolhatnák. Svéthon s Norvegia, Dánával s kapcsolt részeivel allamszövetséget kepezne. Az orosz és svéd uralom alatti Lapp terület fiigetlen allammá válnának. Holland maradna a mint van, azon különbséggel, hogy Luxenburg Belgiumba kebelezteinek. Svájcz az uj tórczpen Vellthnet s egy pár osvaszú terület nagyobbittatik. A németeknek meghagyja a német és más germanisalt — eredetileg szláv tartományokat, minők ez utóbbiak sorából Pomerania, Alsó-Silesia, s Szászországnak a vendektől lakott darabja, valamint Stayerhon, Kaprintlia, Karintlia és Tricint; ellenben Cseh és Morvaországot, az osztrák Sileziát, Pozent a porosz királyságtag egyesiti s poroszszá teszi. Lengyelország egész a Fekete tengerig teljesen visszaállitandó. Ezután jö az éjszaki szláv (cseh), déli szláv, és a dunamellékí államszövetség és Pimoroszág, Ausztria, Porosz, Török és Oroszország rovására sat.

Mint curiosumot adjuk után mi is a fennebbi ismertetést, a mi valóban oly utópia, mely ellen egy sereg nagy hatalom óriás katonai erepe mondja ki a kőpoteleséget: de mindenesetre ezen tervezetek, mint czlijdek érdemeknek figyelmet.

Éppen a most egy ely előtti állapotok közt képezjük magunkat, midőn ezer hasonló terv indult meg czlijdeél az Európában beköveteszt zivatarnak. Egy ártány nap mul. Ugy-e talán Napoleon mégint egy ujévi szónoklattal lepheti meg a világot, kivált ha a congressus valósitása valamely lényeges akadálya fog utkozni.

Hasonló tervezetekkel mindunkább kezd eltelni a mérnet irodalom, a miből mi csak szilárdabban látjuk kiemelkedni azon pár hó előtt közreadott nézetünket, miszerint dynastiáinkak basisa a Duna középpontja; hogy a német bund s olasz confederatio két delej, mely szét fogja hazut a birodalmat, ha a dynastia trónját a magyar s törvényes hűség és ép barczczal kószirtjónok nem kötik.

A mint az európai viszonyok fejlenek, nem arról lehet többé szó, hogy az Enns alatti s feletti tartományok coloniái legyenek a Karpátok gyürüztetenek vidékei, de diplomcsége, jóllét s felvirágzás hét s ezer, melyeknek valián legbiztosabban állnak fenn a trón, s tartható össze a birodalom.

A bécsi journalistika mind alapsaabban kezdi átérteni e helyzetet, érzik, hogy sok minden hatasszatott ugy-hogy ezen elszaradni csakugyan nem fog. Hogy egy kormány szilárd és tekintetlyes lehessen, szükség, hogy a nép hő ragaszkodására támaszkódjék, míg más részről természetes, hogy a népek szilárdsága a rendjó hanaszkodó uralkodást rendithetlen hűséggel vélenti s megtartani.

Annyi látszik, hogy a birodalmi kormánynál is folyvást folyhak a belügyi kérdésekben tanácskozások: ha fel van-e taláva az aranfei fonal? nem tudjuk de feltesszük.

A Németországon fellendult hangulat ápnyalnak jel-

BORONKAI MARGIT.

Történeti regény.

(Folytatás.)

Boronkay nagy és gondolatlan szót mondta ki, midőn két fiatal hölgyet figyelmeztetett, hogy egy cipőt sok egy rabláncczal türhet le. Nem gondolá el: mi abbak hatást egy ily elejtett szónak, s e hatás eredménye mind igenyeket vonhat maga után ?

Te nagyon sok elgondolkoztál kedves Annám — szólt Margit, bolott ó is éppen most czsmélt fel mély gondolatiból.

— Igen ! — szólt Anna, — Toldalagi sorsán s ázyát észrevételen gondolkoztam. Soha sem mondott olyasmit Boronkay bácsi, a mire ellenészrevétel lehetnes volna, de most oly véleményt ejtett el, a miről minél tovább gondolkozom, annál több ellentmondást érzek lelkemben.

— Ha te arról gondolkozol, — szólt Margit, — és ugy látszik egészen ellenkező következtetésekre jütttünk. Egy eszmevillanat volt atyám szavában, melyből legelőbb ismertem fel egy tárt, hol a hölgy is valamit lehet a harczlakért.

— Margit ! Margit ! — szólt hevtilve Anna, — adhatnád te egy ellenségednek azon örömet, hogy valamely kivánatodat gyöngéden megszólítsége, s ezáltal tőled hálakötelezettséget legyen elleszen ?

— Es nem jól esett neked, midőn a kihalt gondolatai közt remegőket Lódi vetetlen fellépése megmentett, s megmenté élethalára kitőtő atyátokat s barátainkat.

— Ez is

lemzését azonban szükségesnek láttuk felemlíteni, mert pirítói előzményekkel ment éppen kardélye az olaszkérdés; s most a német kérdés kezd mindinkább emelkedni fontosságában.

A bel-, igazság-, és rendőrminisztereké és a külügyfőparancsnokság által egyetértőleg f. é. nov. 27-kén egy rendelet bináltatott ki, az egész birodalom területére, melylyel az 1859. novemb. 23-iki legfelsőbb hatáscsal bevezettetett az 1852. évi mágyas 27-diki általános sajtórendszerhez nemely kiegészítő határozmányok tétetnek közzé.

E rendelet a következő öt pontot tartalmazza:

1. §. A sajtórend 10. §-sa értelmében, valamely időszaki nyomtatvány kiadására megkivántató különös engedélyt (concessio) a rendőrminisztrium, a katonai hatáviderken pedig a hadseregi főparancsnokság, a rendőrminisztriumnal egyetértőleg, a kelő elhunyásával, ha semmi nehézség sem forog fenn, annak özvegyére vagy örököseire is átruházhatja.

2. §. Minden, a sajtórend 22. §-sa értelmében, valamely időszaki nyomtatvány kiadójának irasban adott megintés jogi következményei megszüntöknek tekintendők, ha a megintés időpontja óta már két évi el, s ha ezen idő alatt, se ezen időszaki nyomtatvány tartalma által büntetésre méltó tett nem követtetett el, se további megintés nem jött közbe.

3. §. Ha valamely nyomtatvány által oly tudósítások vagy iratok — habár puszta hírrel vonatkozással — tétetnek közzé, melyek csupán egy kozhivatalban alkalmazott egyén szigorú kötelességének megsértése, vagy valamely mar az általános büntetőtörvénykönyv szerint is büntetésremélő cselekvény következtében közöltethettek, ezen közzététel miatt, ha maga az első közlő nevezteinek meg s nem vonatkik feleülösége, a valamely nyomtatvány tartalmáért felelős tőbb szerint is a sajtórend 34—36 §-sai annak 39 s 40 §-sai értelmében lesznek megbüntetendők.

4. §. Ugyanazon büntetésnek az emlitett személyek ellen akkor is helye van, ha valamely nyomtatvány által oly hamis tudósítások, oly költött vagy tartalmukban elferdített vagy oly meghatározott személynek vagy hatóságnak hamisan tulajdonított iratok — habár puszta hírrel vonatkozással — tétetnek közzé, melyek tartalmukánál fogva ugyanen nem szolgálhatnak valamely az általános büntetőtörvénykönyv értelmében büntetésre méltó cselekvényt, azonban mégis alkalmasaknak látszanak arra, hogy valakit társadalmi vagy nyilvános állásában megsértsenek, vagy a nevétszegjen tegyenek, vagy hogy a kormányt, valamely nyilvános hatóságot vagy a kormány valamely egyes organumának hivatali tekintelyét compromittálják, vagy hogy a honpolgárnak, s rendre nézve aggasztó ingerültséget idézzenek elő, vagy hogy a kormánybani bizalmat megtyongítsék.

5. §. Ezen rendelet közzétételének napjától kezdve érvénybe lépend.

A fontebbi uj sajtórendszabály nagy megütközést okozott az egész birodalmi journalistákban. E rendelet 3-dik és 4-ik pontja oly rugamyos, hogy általa az egész napi irodalom egyszerre a helytartósagok s végesebben a törvényszékek, szabadkanak es magyarázatainak teljes befolyása alá esett. E perczen tul egy szerkesztő sem lathatja be tisztán azon hatasokat, hol nemely lapcikkek vonatkozhatnak valamely magánszemélyre, vagy hogy véleményének nyilvánulási jogosultsága mennyiben vonatkozhatik a kőz vagy magán életre. Senki többe nem tudja, miödön valamely véleményt avagy csak hírt is, melyet talán éppen más s egész Európában közkézen forgó lapokból vett át a tőrvénypapirjára, vajjon éppen azért nem fog-e sulyos pénz, sőt meg nyomasztóbb fogsagbuntetést szenvedni. A szellem működése elébe igy érthetien arczczal áll a rideg törvény prosai szigora. Mi azonban ugy hiszszük, hogy a törvényhozas nem akarta az elttlitás azon vételig vinni a kérdést, a mennyit a szavakból ki lehetne kimagyarázni; de éppen azért, mert ily megsemmisitő magyarázhatat tehetnek; szükségesnek látszik, hogy az pontosabbra czélzorvent vilagositsa fel. A hivatalos „Wiener Zeitt. ennyit ir törvényre magyarázatul:

„Egyfelülirlap sem fordit figyelmet ezen megelőlestett sajtórendeletre vakainú dolgokra. A törvény egész szerkezetisze sajátságos bélyegt hordja a hangulatnak és gyors határozatnak és éppen a valaszait kifejezések ele s rugekonysag kelik azon gyanut, minő oly hatarozott akarnak volna tenni, melyet az az czélt törvényre venni fogantyu sem kőt. Nehéz körülményeknek kelle előfordulniok, melyek szorosan a bunhőtő törvény esetcheszartoztak, de az alól angolnakent kisiklottak. Mi távol vagyunkattól, hogy a kérdést értelmezzük, mi csak megjegyzéseinket kiszórjuk czen jelenségek felvilagositasá, melyek az allam s politikai élecre annyat vesztettek." Ennyi mond a „Wiener Zeitung" mi a törvény nehéz hatáset valamennyire egyenlitení akarja ez azonban, csak éppen annyit mond mint maga a törvény, ugy t. i. esetről esetre azokuak beláisa alá van vetve az irás, kik a sajtó folott itélő joggal birnak. Minden esetre bajt a törvény politicai megtartani, melyet az összes napi irodom nem erthet eleggé. Es részunkről ezen végesetben, ha elvárdes nem forogna fenn, örömesteb előzgatnak az előléges ensura egyenes vissszaélés.

Székelyudvarhely a Kaziczy-ünnepet nov. 20-dikán a varosban fetysen diszitett nagy teremben tartottuk meg. Kescelmünk oly szép volt, mert honfiaink ujainkkal szirettel visszatérestét várnk hogy vehessenek részt az ünnepélyben ők is, részint annak énekőkkel érdekesbbé tétele, részint az ünnepely alatt nagy hazai kivánás czéljaból.

Az ünnepély reggel kezdődött ut: 1) a teremnek zsúfoltan megtelese után a helybeli tanh. es rel. gymnasiumoknak testvériesen egyesult énekara felkesitőleg dalolta el Vörösmarityik „Szózat"-ját. 2) Ekkor, Kaziczynak szende hőlgyek által nemzeti szinu kiszonvat es szakgyakhal feldiszitett kepe telepiczase folytonn. Alkalomszerű beszédet megnyujtottnak nyilvanitotta az ünnepélyt mint annak elnöke Hentner János. 3) Kaziczy életrajzát olvasta Sáosi Károly. 4) Kaziczynak „Husnyavárra" czimü, s Jókainak Kaziczy szellemehez irott versezt szavalta Szász Márton. 5) Kölcsey nek Kaziczy folotti emlékbeszédét Ker Ferencz. 6) Doma Mihály tanárnak Kaziczy folotti költemenyét Zajzon Ferencz. 7) Báró Eötvös Józsefnek Kaziczy czirdsitő beszédét Baczoni Adam. 8) Szász Károlytól Kaziczy emlékezetét Palai Pál. 9) Bulcsu Károlytól a „Kecskemeti emlékhangok" ut Gyergyó Istvan. 10) Szécs Mártontól a „Kaziczy-ünnepélyrei emlékorsok"-at szavalta a szerző. 11) A gróf Dessoffy zarbeszédnek felolvasása után berekesztette az ünnepet annak elnöke Hentler János. Mely utan 12) a két gymnasium énekkara minden kebelben szent fohaszokat keltő hangokon énekelte a „Szózat"-ot, s „Himnusz"-ot.

Az ünnepély iránti részvét oly általános volt, miszerint sajnálnunk kellett, hogy nem vala sokszorosan tágas teremünk, s az azaránt előidézett hatás mellett nevezhető kozonséges nemzeti ünneknek a szerencsétlen szélvihar miatt elmaradott fohaszkodót a h. Eötvös József hamadikszor halhatjuk. Az ünnepély végén a „Nemzeti Dalárda" czimü, mc. 1400 ft. gyűlt be, mely a meg be nem zárt alirasi ivekben szaporodni fog.

Az ünnepély után gazdag terítékü lakomát adott Hentler János, hol a baziáert, a magyar akadémiát, Szécheny Istvánt s a magyar szabadságot ugy szólván felszert az estélyen-egyfelett mondott poharköszontesek voltak a legjelentékenyebbek. Ez utóbbinak alkalmával tett inditviny nyomán, másnap a varosgyules polgármesterét Solymosi Kár., kath. tanár Bors Lázárt es rel. lelkesz Baczoni Ádámot rögtön meg is vlasztota, hogy a Muzeum megnyitásának ünnepélyén megjelenvén képviselőik a varost. *)

Marosvásárhely, nov. 27. 1859. — Kötözni, enyhiteni az embérségeseket, letörölni a titkon égő, szenvedő könyüket, egy a legszebb, legmagasztosabb erönek közül. Ily szándok, ily nemes czél elérése végett gróf Lázár Mórczné, született Barcsay Polixena ő nagysága városunk nemes hölgyeivel az emberiség, haza és magyarság üdvösért lángoló honleánynyal egyesülten egy nő-egylet szándokszik létrehozni, mely egyletnek a többek közt kőzöng gondja lesne a szegény betegeket, azokat a szegény ellesett, de becsületes családokat, özvegyeket, árvákat gyámolitani, kik nem magok hibája miatt egető szükségben élnek, kik dolog hiányában s a szemérem miatt kérni, könyörögni nem tudnak s ugy végetlen bánban, nyomorban vannak, folseglen, szegen, s ugy szólván, az éhségtől elhalnak, s azonkívül, hogy azonnal mintegy önkéntelen megtelik könynyel, szivunk sebesebben dobog s egy óhajtás, egy ima kél szivünkben, o vajha az isten a nemes grófnét, — ki közelebbről betegsége orvosoltatása végett kőltöttet ugy — kivánt ő egészséggel mindnyájunk örömére hozná vissza, a megkezdődő egyletben lelné nemes lelke teljes örömét.

Érdeklő lelkes hölgyei! kiknek nemességükben egyszer Kaziczy szép végötön örömét lelte, kiknek óraga eletökert báró Eötvös közelebbről poharat köszönöttt: itt a kőzp. nemes, dicső, követésre méltó pelda! egyesüljetek itt szent czélunk, ily szép tettek gyakorlására! Sz..a F.

Ujdonságok.

— November 24-kén Szamosujvárott es november 30-án Dézsen szinházi allomás nyitatott meg a magyar forgalomra.

— A kis erők egyesüléséből fejlődik a hatalom, ugy czé a természetben, ügy az erkölcsi világban. Ez igazságot a helybeli kisegitő-pénztár-egyesület ujabban is fényesen bizonyitja. Az egylet é. hó 2-kán tartott igazgatóinczi gyűlésén az elnök jelentése szerint ő ennek az egy évnek szamiás kőnyvei szerint. E jelentés szerint az egylet forgalmi tőkéje a m. hó végéig 31,860 frtot tett; van 627 tagja, a kik a jelen évben 711 váltó mellett 86,869 frtot kőcsönzenek ki. Az igazgatóság ezért figyelmeszik gyámolitottjaira s a kőzönséget felszólitja a kölcsönszegének dicséretes bizonyitványai tekinthető, hogy az intézet fonállása óta egyetlen eset sem fordult elő, a mely ne a kőlcsönszőtt pénzt pőrnel kellett volna felhajtani, s pedig a kőlcsönők maj rösze vagyontalan iparosokból áll. Az is emlitési érdemel, hogy jelenleg a pénztár mindig tőbb résztel bir, mint a mennyit a részvényczek szüksége igényel; a mi más szóval annyit tesz, hogy az intézet 627-re menő tagjára nézt nem letezik pénz-hiány.

— Ferencz Józsefnek Bécsben Szarvay N. János cs.k. kamarás, a vitás jellemű polgár és emberbarát, a magyar szabadsú barátságos hazafi mult hó 30-kán élte 75-dik évében jobb létre szenderult Marosvásárhelyt. Hamvai jelen hó 3-kán tétettek a pázmanfalvi csaladi sirboltba.

— Az „Neueste Nachrichten" czimü bécsi lap nov.ember 30-kan egy ochanyt az kőzönséhez repirat tegyetőcsenek szaltcsi czikkeit s a mostriai helytartőságtól a becsi rendőrsége utjan előszor megintetett.

— Vettuk a „Siebenbürger Quartalschrift" czimü folyat irat első évi folyamának 1—3-dik füzetét, mely vallatat minden 14 nap közben két ives füzethen jelenik meg Szeben-

*) A város küszszellemének szép tanujele az, hogy magát a Marosszéken-egyet gyűlésén kőpviselnek.

Olykor zamatos hort kálde szirsza étkek után, s maga is egyittt tritett vele pohárat, igyekezvén mámorossá tenni őt, hogy a bor beszélje ki, mit a józanész eltitkolt; olykor óráig leste álmát, ha valamit az ostudatlanmélkeczen az alkura kitűzene, de mind hiaztalan.

— Hogy aludtál uram! — szólt Mathesusz egykor, midőn a fogoly délutani álmát ellesvén, ezzevettte annak ébredését.

— Te vagy uram? — szólt Toldalagi kidörzsölve álmos szemeit — ah csodaltam volna, hogy e cerberus ne virasszon álmain felett.

— Én igen gyönyörködtem álmaidban uram be be! s Sokat beszélt az ördögök Mózses és Bethlen Gábor czeljairól; mérct tagadod ebren azt, mit álmaid eléggé tolmácsolnak?

— Igen furcsa álmot álmodtam Mathesusz uram! Álmodtam, hogy kegyelmed fülénél fogva volt egy bitófára felkötve. Én kiáltám: Ime Matheusz végsorsa! Hallotte-e kegyelmed kiáltásomat? Látja nem való. Az alom a szesszű szerint kogalo kőpzőrdés kiltöti alakjait szokta felidézni, megcsalja kegyelmed magát, ha arra épít.

— Sőt azt hiszem, ez helytelen meghatározása az álomnak; az ős cselekvő mézetem szerint az ébren nem egyéb, mint folytatása az agyba rekedt gondolatoknak. Ismeri kegyelmed az agyszerv tudományt? Az akadémiákon sokat hallhatott ezen tudományról; s ón Bécsben egy szerzőt olvastam ezen szakszerv-edélyjel tüzem azt, s gyakorlati bonczoláseim alkat nevezetes fölfedezésekre jutottam. Én a kegyelmed koponyája rendszerébő nevezetes jellemvonásokat olvasok, s következőtetésein nem csalnak, mint abból is sejthet uram, mert ón merészlem állitani, hogy kegyelmednek hára közepén egy nagy szemőres van.

— Ha ha ha! És azt honnan állitja uram?

— A kinek arcza balfelén ugyanazon helyütt van szemőrese a bol önnek, egy nagy felső szemőrcset hord az hára közepén; és a kinek koponyája ugy hátracsapólik, az magkaes és titkolózni tudó. Ugy hiszem Szekely Mózses nagy cranioloj lehet, midőn kegyelmedre bizta titkait.

— Kegyelmed podig gyenge cranioloj uram! midőn oly tulajdonokat fog reám, melyeknek éppen ellenkezőjéről vagyok ismeretes.

— Nyomozódásaim eredményei nagyon is igazolják azon feltételemet, melyre engem a tudományos vizsgálatok jogositanak. Az agyszt hiszi, nem nyiltabb magyar jellemek voltak azok, kik Apahidan a kegyelmed elfogatása napján jelen valának? Minden ki van vilagosodva es a tagadás hasztalan. Nekünk nap multa szerencsesen lesz spekulanto s a czámat eltörni kegyelmed felett a vesztőhelyen! Én az emberiség tudományos fejlődése érdekében várom ezen szempillantat, melyben ezen szerencsesen fogjuk, hogy egy ily valóban ritka alkotásu fejen tudományos vizsgálódast tegyek; a mi részben már tenni is kezdem a szükséges előtanulmányozást ugy hogy kegyelmed a tudomány valódi kőzpontja lesz. Ugy talán egy fontos feldőlés tárgyánt fog szolgalni!

— Nem uram! — szólt Toldalagi, ki e lélekbúvár hideg kegyelmeszét alul nem kérvésvé volt felháborítva — Az en tanulmányaim nem estek a bonczlan kőrbe, én a jógaszat terén folytattam tanulmányaimat, és sokat gondolkottam azon, hogy a kivégeztetést vajjon helyesnek-e fogja-e ki az orszagban törvényhozás? Én nem hiszem azt. Becsülöm a spartaiak azon törvényét, kik csak az öregek népes fanásza ellen tartók el a pálczát valakinek élete felett, a meg az ily elitélt is csak tőkön vegeztek ki bőrtőnben, elére értesitvén a népet az ítéletről, de nem engedve a kivégeztetés nyilvánosságra allat elvadulni a nepek erkölcsét; becsülöm törvényiuket, melyben politikai vetkeset cselekszik az ember, s ugyan összes nemzet vizsgálata után mond halált; es becsülöm uram meg a török szarnokságotis, hol az vurkodó személyesen végezet ki. Ez nai czélitása azon vőtelig vinni a kérdést, a mennyit a szavakból ki lehet kimagyarázni; de éppen azért, mert ily megsemmisitő magyarázhatat tehetnek; szükségesnek látszik, hogy az pontosabbra czélzorvent vilagositsa fel. A hivatalos „Wiener Zeitt. ennyit ir törvényre magyarázatul:

„Egyfelülirlap sem fordit figyelmet ezen megelőlestett sajtórendeletre vakainú dolgokra. A törvény egész szerkezetisze sajátságos bélyegt hordja a hangulatnak és gyors határozatnak és éppen a valaszait kifejezések ele s rugekonysag kelik azon gyanut, minő oly hatarozott akarnak volna tenni, melyet az az czélt törvényre venni fogantyu sem kőt. Nehéz körülményeknek kelle előfordulniok, melyek szorosan a bunhőtő törvény esetcheszartoztak, de az alól angolnakent kisiklottak. Mi távol vagyunkattól, hogy a kérdést értelmezzük, mi csak megjegyzéseinket kiszórjuk czen jelenségek felvilagositasá, melyek az allam s politikai élecre annyat vesztettek." Ennyi mond a „Wiener Zeitung" mi a törvény nehéz hatáset valamennyire egyenlitení akarja ez azonban, csak éppen annyit mond mint maga a törvény, ugy t. i. esetről esetre azokuak beláisa alá van vetve az irás, kik a sajtó folott itélő joggal birnak. Minden esetre bajt a törvény politicai megtartani, melyet az összes napi irodom nem erthet eleggé. Es részünkről ezen végesetben, ha elvárdes nem forogna fenn, örömesteb előzgatnak az előléges ensura egyenes vissszaélés.

Székelyudvarhely a Kaziczy-ünnepet nov. 20-dikán a varosban fetysen diszitett nagy teremben tartottuk meg. Kescelmünk oly szép volt, mert honfiaink ujainkkal szirettel visszatérestét várnk hogy vehessenek részt az ünnepélyben ők is, részint annak énekőkkel érdekesbbé tétele, részint az ünnepely alatt nagy hazai kivánás czéljaból.

Az ünnepély reggel kezdődött ut: 1) a teremnek zsúfoltan megtelese után a helybeli tanh. es rel. gymnasiumoknak testvériesen egyesult énekara felkesitőleg dalolta el Vörösmarityik „Szózat"-ját. 2) Ekkor, Kaziczynak szende hőlgyek által nemzeti szinu kiszonvat es szakgyakhal feldiszitett kepe telepiczase folytonn. Alkalomszerű beszédet megnyujtottnak nyilvanitotta az ünnepélyt mint annak elnöke Hentler János. 3) Kaziczy életrajzát olvasta Sáosi Károly. 4) Kaziczynak „Husnyavárra" czimü, s Jókainak Kaziczy szellemehez irott versezt szavalta Szász Márton. 5) Kölcsey nek Kaziczy folotti emlékbeszédét Ker Ferencz. 6) Doma Mihály tanárnak Kaziczy folotti költemenyét Zajzon Ferencz. 7) Báró Eötvös Józsefnek Kaziczy czirdsitő beszédét Baczoni Adam. 8) Szász Károlytól Kaziczy emlékezetét Palai Pál. 9) Bulcsu Károlytól a „Kecskemeti emlékhangok" ut Gyergyó Istvan. 10) Szécs Mártontól a „Kaziczy-ünnepélyrei emlékorsok"-at szavalta a szerző. 11) A gróf Dessoffy zarbeszédnek felolvasása után berekesztette az ünnepet annak elnöke Henter János. Mely utan 12) a két gymnasium énekkara minden kebelben szent fohaszokat keltő hangokon énekelte a „Szózat"-ot, s „Himnusz"-ot.

Az ünnepély iránti részvét oly általános volt, miszerint sajnálnunk kellett, hogy nem vala sokszorosan tágas teremünk, s az azaránt előidézett hatás mellett nevezhető kőzonséges nemzeti ünneknek a szerencsétlen szélvihar miatt elmaradott fohaszkodót a h. Eötvös József hamadikszor halhatjuk. Az ünnepély végén a „Nemzeti Dalárda" czimü, mc. 1400 ft. gyűlt be, mely a meg be nem zárt alirasi ivekben szaporodni fog.

Az ünnepély után gazdag terítékü lakomát adott Hentler János, hol a baziáert, a magyar akadémiát, Szécheny Istvánt s a magyar szabadságot ugy szólván felszert az estélyen-egyfelett mondott poharköszontesek voltak a legjelentékenyebbek. Ez utóbbinak alkalmával tett inditviny nyomán, másnap a varosgyules polgármesterét Solymosi Kár., kath. tanár Bors Lázárt es rel. lelkesz Baczoni Ádámot rögtön meg is vlasztota, hogy a Muzeum megnyitásának ünnepélyén megjelenvén képviselőik a városi. *)

Marosvásárhely, nov. 27. 1859. — Kötözni, enyhiteni az embérségeseket, letörölni a titkon égő, szenvedő könyüket, egy a legszebb, legmagasztosabb erönek közül. Ily szándok, ily nemes czél elérése végett gróf Lázár Mórczné, született Barcsay Polixena ő nagysága városunk nemes hölgyeivel az emberiség, haza és magyarság üdvösért lángoló honleánynyal egyesülten egy nő-egylet szándokszik létrehozni, mely egyletnek a többek közt kőzöng gondja lesne a szegény betegeket, azokat a szegény ellesett, de becsületes családokat, özvegyeket, árvákat gyámolitani, kik nem magok hibája miatt egető szükségben élnek, kik dolog hiányában s a szemérem miatt kérni, könyörögni nem tudnak s ugy végetlen bánban, nyomorban vannak, folseglen, szegen, s ugy szólván, az éhségtől elhalnak, s azonkívül, hogy azonnal mintegy önkéntelen megtelik könynyel, szivunk sebesebben dobog s egy óhajtás, egy ima kél szivünkben, o vajha az isten a nemes grófnét, — ki közelebbről betegsége orvosoltatása végett kőltöttet ugy — kivánt ő egészséggel mindnyájunk örömére hozná vissza, a megkezdődő egyletben lelné nemes lelke teljes örömét.

Érdeklő lelkes hölgyei! kiknek nemességükben egyszer Kaziczy szép végötön örömét lelte, kiknek óraga eletökert báró Eötvös közelebbről poharat köszönöttt: itt a kőzp. nemes, dicső, követésre méltó pelda! egyesüljetek itt szent czélunk, ily szép tettek gyakorlására! Sz..a F.

Ujdonságok.

— November 24-kén Szamosujvárott es november 30-án Dézsen szinházi allomás nyitatott meg a magyar forgalomra.

— A kis erők egyesüléséből fejlődik a hatalom, ugy czé a természetben, ügy az erkölcsi világban. Ez igazságot a helybeli kisegitő-pénztár-egyesület ujabban is fényesen bizonyitja. Az egylet é. hó 2-kán tartott igazgatóinczi gyűlésén az elnök jelentése szerint ő ennek az egy évnek szamiás kőnyvei szerint. E jelentés szerint az egylet forgalmi tőkéje a m. hó végéig 31,860 frtot tett; van 627 tagja, a kik a jelen évben 711 váltó mellett 86,869 frtot kőcsönzenek ki. Az igazgatóság ezért figyelmeszik gyámolitottjaira s a kőzönséget felszólitja a kölcsönszegének dicséretes bizonyitványai tekinthető, hogy az intézet fonállása óta egyetlen eset sem fordult elő, a mely ne a kőlcsönszőtt pénzt pőrnel kellett volna felhajtani, s pedig a kőlcsönők maj rösze vagyontalan iparosokból áll. Az is emlitési érdemel, hogy jelenleg a pénztár mindig tőbb résztel bir, mint a mennyit a részvényczek szüksége igényel; a mi más szóval annyit tesz, hogy az intézet 627-re menő tagjára nézt nem letezik pénz-hiány.

— Ferencz Józsefnek Bécsben Szarvay N. János cs.k. kamarás, a vitás jellemű polgár és emberbarát, a magyar szabadsú barátságos hazafi mult hó 30-kán élte 75-dik évében jobb létre szenderult Marosvásárhelyt. Hamvai jelen hó 3-kán tétettek a pázmanfalvi csaladi sirboltba.

— Az „Neueste Nachrichten" czimü bécsi lap nov.ember 30-kan egy ochanyt az kőzönséhez repirat tegyetőcsenek szaltcsi czikkeit s a mostriai helytartőságtól a becsi rendőrsége utjan előszor megintetett.

— Vettuk a „Siebenbürger Quartalschrift" czimü folyat irat első évi folyamának 1—3-dik füzetét, mely vallatat minden 14 nap közben két ives füzethen jelenik meg Szeben-

*) A város küszszellemének szép tanujele az, hogy magát a Marosszéken-egyet gyűlésén kőpviselnek.

KIRÁNDULÁS BRUSZÁBA,

írta **Orbán Balázs**-tól.

(Folytatás.)

Még két órai, s ügy Gemlektől 5 órai gyaloglás után ellentem el Bazarkőjet, (vásárhely fa-ut) egy korübelül 250 ház alakuta mezővárasocskát, hol meghaltam.

Ez 1-ső keresztes had előcsapatja, melyet Pierre Ermite szónokiatnak varázshatalmával vonzott volt, a mely rendetlenessége s kihágásai által inkább egy rablóbandához hasonlita, mint a keresztszent vitézekhez; végre jól megdézmáltatva megérkezteik Byzanczba, s mintán a keresztülvonulásban szándékban vendégeit — kik meg templomait is kirabolták — utnak indaltani, elhagytak Byzánczot s Nicaea felé mentek; a fogyelemhiány, a különböző nemzetségek viszálygása megoszét ezen serget, s az már magában hordozta a romlásnak magvát. Renaud németjivel s olaszaival elszakadva a többitől átment az Argalhanon, s Exerogorgot (egy vár) bevette, de nem sokára a nicaeai szultán, Solimman fia, Arszlán Kilics (oroszlány kard) ostromolta e várat, bevette, s Renaud hadserge mind kardrahányatott.

Ezen birre a Gautier (sans avoir) által vezetett keresztesek, nem hallgatva vezérök ellenvetésére s okos tanácsára, Nicaea ellen nyomultak, megbosszálandók társaik halálát, de ezen 25,000. mennő hadserег, közel az Exerogorgott erősöbbet, vezérökkel együtt (ki 7 nyilvessző sebétől sebesülten halva maradt a csatatéren) a szaracznok fegyvere alatt hullott el (csak 3000 menekülhetett mint fennebb latók). — Ezen szerencsetlen kimenetelu csata ott a Bazarkőj mellett téren vivatott, s most zöldelő szőlő, gazdag gyep, s mezei virágok borítják azon helyt a kelt veszlesek vére által kövéritett földon. Az Exerogorgoni vár ott fekidt nem messze Bazarkőjtől, vészborongta sőtet falai most is állnak, s a torokban Eszki Kalesnak (régi vár) hivják, több utazók más helyen helyezik az Exerogorgoni várt, pedig ez a nem más lehet az, nincsen más várrom az egész vidéken.

Anna Commenus egy levelében azt mondt: hogy az czen szaracznok a Bosphorus szélén lakozott csontjai hegyhez hasonlitanak. Ezen csontokból a szaracznok várlakot epitének (Ersek Hellenoplis a szaracznok), s azért mondja Alexis leánya: hogy a halottaknak emlékei, s az előkmek lakai voltak.

Azután utam (melyet más nap reggel folytattam) a tó partvidékére vezetett, s oll utaztam 5 órát s nőkkel, hogy ebben lakott vagy régi lakott volna; végre sürü diófa-berkek közé repitett kis falura Bojacsára (szinezőfestő) bukhantam, hol egy kut mellett egy czredves platan árnyában jó izüen szalonzáva, ugy a tavaló halottak. A falut környező berkek buja növényzete közöttt tőbb oszloptöredékek s márványlapok kevernek, mi arra mutatna, hogy itt hajdan valami város vagy templom létezett. Itt tevődt el eltőtten azon gondolat, hogy az Godefroy keresztesei az első győzelmet vivták ki a szaracznok, vagyis inkább a szeldcsukidák ellett, (mert Nicaeát nem a szaracznok, hanem a szeldcsuki szultánok birták). (Folyt.)

Iskola alapítvány Kolozsvár Egyetem Könyvtár, Szeged, BCU Iași, romania

gyeiöbl, a tiszteit szenteggyhez díszére a sacristel kinceseit, melyek a szent miséhez szükségeskepen tartoznak, mindenáj alakban egy ékes zásztóval együtt megajándékozni méltóztatott. Mely kegyes ajándékozás meghatalmasul mind a lenniert, mind a jelenkori pap jedig hivei magukat kötelezik a kegyes szívu ajándékozó gróf elhalalozott ösei lelkiökert, valamint a mostan élethen levő grófi családja jó és holdog létéert és virágzásáért az Egek Urának minden imáikban könyörögni.

Gyain, dec. 5. 1859. Fridy Miklós,
gyalui görög kath. lelkész.

Nemzeti szinház. Dec. 3-án „Ilka vagy a huszár tobornok," víg opera Dorpletrol béríetszüntetel Fridrichne jutalomjátékul. Elég szabatos előadás zenéjét, melyben a hasitó nagyobb részét hiányzott. Szinészeink nem tudják a huszáros magatartást. Csak muzska vagy poroz huszárok ok. Pongrácz bandája álta ki a tobornok huszárok zenéjét, de kár egy előtöltek, mintha a kolozsvári redoutteremben kellett volna muzsikálniok, holott itt mindig a helyszínen kell lenni. Szabó Ilonka, s hegedűjök szólhat bármely bajolon, de a darab szinhelyéhez ok csak kis varosi hangászok.

Dec. 4-én „A csikós." Szigligeti ismert és elégge elkopott szinmüve. Elég elénk előadassal.

Dec. 5-én „Az ördöngösek és fia a huszár." A vén bakkanecsos személyesitójét Thuta templomhaszBacchus serlegein át vezette az ut. Oda kiállott egy orszag egyik fóvárosának nagy közönsége elibe, a nemzet le kesedése álital epitett szinpadon s szerepeiben a nemzet egy oly helyérben, minőert még a bakkancsost is hamar hivösre teszik. Ily az első felvonás botrányosan ment; szerencsére Komáromi — habár beteg volt — rogtón átvette az illetőért a franczia szinészek" szerepét, a habár ez az ö szerepkörébe nem tartozik, s úgy szólva a szinpadra ugrott s szerepeit elszavalta, ezt nagy ugyességgel hajtá végre, s megkösznönök, ha szinészeink általában mindig tudnák s fel is fognák anyira szerepőket, a mint azt Komáromi ily gyorsan az első olvasás s sugás után tudta, s teliegte.

Dec. 6-án „Szerelem és hűtlenség," bohózat nőrémzna Mosenthal után szabadon fordítva Komlossi Attal. Csak az a kár, hogy szabadon van fordítva. A dráma — legjobb — tartsa meg azon hely és nép jellegét hol iratott. A czimszerepet Polakovicsné helyes felfogással adta, valamint Pollmaszer (Arnold), Paulai (Józsefet), és Gyulai (Ludwiczet), szoktkoy Gyulay el levén rekedve, kevesebb hatással játszhatott.

Politikai hirek.

— Páris, nov. 26. Az angol franczia kölcsonös lefegyverzés felöli hirt most némi tévedésen alapulónak tüntetik fel. A dolog állása felhivalakos körök kozlesei szerint egyszerüen az lenne, hogy Persigny megbizatott, hogy az angolok Angliát érdekelő fegyverzesének okairól. Azon legudvariasb választ nyerte volna, hogy ezen fegyverzesek semmiesetre sincsenek Franczioországz ellen irányozva, hogy azok tisztán vedelmi jellemmel birnak, szükségbeli okuk az általános europai jelen helyzetben fekszik. — Ezen válasz, melyet Persigny azonban semmikép sem fogad magaban hatorozott lefegyverzesi javaslatot Franczioország reszéről, tamadt volna az egesz lefegyverzesi ügy. Ezen ügyet lezajtatvére, itt nagy mint kedvezőtlen szinben tüntetnek fel azon hatalmas barátságosak és szivélyesek a milyenek csak lehetnek. Ezen szivélyes viszonyoknak lanusgaul fog bizonyára folhoztani Cousin de Montauban ur, mint Franczioország megbizottja Oporanesnok f. hó 19-én a chinai expeditió csapatajihoz intézett:

„Tisztek és katonák! III. Napoleon és Franczioország szinpaik alatva vagytok, egy tavoli és diesteljes expeditió vigrehajtasa. Folhatatlok nem az lesz, hogy ellenszegülő ellenségekkel, melyek Franczioországot diesöltettek; szigoru fegyelem állat számos népségeknek meg kellend mutatnotok, hogy nem vagytok barbárok, milyeknek ok gondolnak; harczi bugzalmatok altal belogjátok nekik bizonyitni bátorságtok tulgyőzhetlenseget, hogy azokat a hatalmas Franczioország iránt ezen szövetség a győzelem zaloga lesz, valamint a kel nemzet szövetsége a beke zaloga az egesz vilagra nézve. A foladat, melyet meg kell oldanotok, nagy és szép; de a siker a czásár s Franczioország iránt ragaszodásban fel bizolivva van. Ergyor, ha az ujvországha visszatértek, büszkén mondhatjátok polgártársaitoknak, hogy a nemzeti zászlót oly takszon hordtátok meg, hová legiöt küldeni a hatalmas Romanak nagysága kor rában czéhe nem jutott. O Felsége engem, midőn a folöttetek viselendő fegyverszünetnek megtisztelt, hogy kegyes reszesitett, melyért hálamat jobban nem tanusithatnám, mint az altal, hogy minden szükségeitekről legnagyobb buzgalommal gondoskodni torekszem. Jogion el a harcz napja, s ti számitthatok reám, mint és számitok reá a szinszerü lelkesedésre, melynek ma a győzelmet „Eljen a czásár! Eljen i franczioország!" Fő hadi szallás Páris nov. 19. 1859.

A „Times" Billault belügyminiszternek a megyefőnökhöz f. hó 12-én intézett körlevelét közli:

„Ön szerint a helyi lapok egy idő óta sajnos tulzásba estek, Angolorszagról vélemény-nyilvánitásokban. Ezen polémiák nem csak hogy az erdekelet nyugtalanitják s a közvélemény fölöttagitják, hanem czéhivul meg sokat tesznek ama bizalmatlanságnak s elvszegnek indulat kifejezésére is, melynek az angol nyilvánosság bizonyos közönyei szenvedélyes tolmécsai szolgálnak. Midőn ezen megtámadások ezen lapokban merultek fel, melyek rendesen a czásári politikát vélelmezik, komolyabb jellemmel birnak, mivel akkor külföldre a honnanyt teszik azokbert felelőssek. Ezert lényegesen szükséges, hogy ama lapok, melyekre a kormány befolyást gyakorolhat, nagyobb ovatossagra hivassanak fel. Kötségkivül meg kell czáfolni a tévedéseket s tiltakozni kell a rágalmak s jogtalansagok ellen; azonban Franczioországz jogait s szándokait erelyes czáfolatban kell megtenni s ma ezajtónak kötelessége,—könnyu kimélni egy nagy nemzet érzékenygeét s megőrizni a két nép közti barátságos viszonyokat. Ezen szellemben, mely a czásári politika mélységét szövetségeink erdekével a kelet fonnamradásával összegyezteti, kell a megyefőnököknek a lapokra s a levélen rekedve, kevesebb hatassal játszhatott.

Politikai hirek.

— Páris, nov. 26. Az angol franczia kölcsonös lefegyverzés felöli hirt most némi tévedésen alapulónak tüntetik fel. A dolog állása felhivalakos körök kozlesei szerint egyszerüen az lenne, hogy Persigny megbizatott, hogy az angolok Angliát érdekelő fegyverzesének okairól. Azon legudvariasb választ nyerte volna, hogy ezen fegyverzesek semmiesetre sincsenek Franczioországz ellen irányozva, hogy azok tisztán vedelmi jellemmel birnak, szükségbeli okuk az általános europai jelen helyzetben fekszik. — Ezen válasz, melyet Persigny azonban semmikép sem fogad magaban hatorozott lefegyverzesi javaslatot Franczioország reszéről, tamadt volna az egesz lefegyverzesi ügy. Ezen ügyet lezajtatvére, itt nagy mint kedvezőtlen szinben tüntetnek fel azon hatalmas barátságosak és szivélyesek a milyenek csak lehetnek. Ezen szivélyes viszonyoknak lanusgaul fog bizonyára folhoztani Cousin de Montauban ur, mint Franczioország megbizottja Oporanesnok f. hó 19-én a chinai expeditió csapatajihoz intézett:

„Tisztek és katonák! III. Napoleon és Franczioország szinpaik alatva vagytok, egy tavoli és diesteljes expeditió vigrehajtasa. Folhatatlok nem az lesz, hogy ellenszegülő ellenségekkel, melyek Franczioországot diesöltettek; szigoru fegyelem állat számos népségeknek meg kellend mutatnotok, hogy nem vagytok barbárok, milyeknek ok gondolnak; harczi bugzalmatok altal belogjátok nekik bizonyitni bátorságtok tulgyőzhetlenseget, hogy azokat a hatalmas Franczioország iránt ezen szövetség a győzelem zaloga lesz, valamint a kel nemzet szövetsége a beke zaloga az egesz vilagra nézve. A foladat, melyet meg kell oldanotok, nagy és szép; de a siker a czásár s Franczioország iránt ragaszodásban fel bizolivva van. Ergyor, ha az ujvországha visszatértek, büszkén mondhatjátok polgártársaitoknak, hogy a nemzeti zászlót oly takszon hordtátok meg, hová legiöt küldeni a hatalmas Romanak nagysága kor rában czéhe nem jutott. O Felsége engem, midőn a folöttetek viselendő fegyverszünetnek megtisztelt, hogy kegyes reszesitett, melyért hálamat jobban nem tanusithatnám, mint az altal, hogy minden szükségeitekről legnagyobb buzgalommal gondoskodni torekszem. Jogion el a harcz napja, s ti számitthatok reám, mint és számitok reá a szinszerü lelkesedésre, melynek ma a győzelmet „Eljen a czásár! Eljen i franczioország!" Főhadiszallás Páris nov. 19. 1859.

A „Times" Billault belügyminiszternek a megyefőnökhöz f. hó 12-én intézett körlevelét közli:

„Ön szerint a helyi lapok egy idő óta sajnos tulzásba estek, Angolorszagról vélemény-nyilvánitásokban. Ezen polémiák nem csak hogy az erdekelet nyugtalanitják s a közvélemény fölöttagitják, hanem czéhivul meg sokat tesznek ama bizalmatlanságnak s elvszegnek indulat kifejezésére is, melynek az angol nyilvánosság bizonyos közönyei szenvedélyes tolmécsai szolgálnak. Midőn ezen megtámadások ezen lapokban merultek fel, melyek rendesen a czásári politikát vélelmezik, komolyabb jellemmel birnak, mivel akkor külföldre a honnanyt teszik azokbert felelőssek. Ezert lényegesen szükséges, hogy ama lapok, melyekre a kormány befolyást gyakorolhat, nagyobb ovatossagra hivassanak fel. Kötségkivül meg kell czáfolni a tévedéseket s tiltakozni kell a rágalmak s jogtalansagok ellen; azonban Franczioországz jogait s szándokait erelyes czáfolatban kell megtenni s ma ezajtónak kötelessége,—könnyu kimélni egy nagy nemzet érzékenygeét s megőrizni a két nép közti barátságos viszonyokat. Ezen szellemben, mely a czásári politika mélységét szövetségeink erdekével a beke fonnamradásával összegyezteti, kell a megyefőnököknek a lapokra s a levélen rekedve, kevesebb hatassal játszhatott.

Párisból, nov. 29-én irják: A mai nap ugylátszik fordulati pont az egész válságban. A „Mon." ma közli az utólsó és logfonlosabb zürichi szerződényt, azt, mely Franczioország és Ausztria közt köttetett. Ez nem tartalmaz semmi lényegesen ujat s a congressus irányban sem szünteti meg az eddigi aggályokat és felelmeket. Egyébiránt a „K. Z." szerint ma mentek el a meghivások a congressusra; a „Mon." valószinűleg e fontos tényt is miellőbb közölni fogja. Lord Cowley 28-kán estve érkezett vissza Londonból; küldetését mint állítják a legjobb siker koronázta s két kormány közötti egyetértés immár oly tökéletesen helyreállt, a mint ez két különböző intézmény, egymással versenyző nemzetek közt lehetséges. Párisi levelek egyébiránt ujbol állítják, hogy a lényegvesés mint franczia javaslat csakugyan letezett, de csak oda volt irányozva, hogy azon kölcsonös elöintézkedesek szüntessenek meg, melyek a két országot e vilag szemében nagy háboru kuszöbén állóknak tüntetik fel. A cesszár, állítják, bizonyal I. Cowley a bécsumvendiatian szive azon óhajáról, Angliával ismét azon viszonyokba lépni, melyek a két nemzet igényeinek megfelelnek, sőt a cesszár kösznek nyilatkozott volna az egyik kardinál és tengerészeti parancsnokoknak a legpontosb beldtást nyini mindenféle tengerészeti mivecke, hogy meggyőződjenek, miszerint a Franczioország semmitsem tett, a mivel Angolorszag bizodalmát elveszthetné. L. Cowley, ily biztositásokkal saturálva, Londonban aztán valodi arkadiai beke iitatokat lehelt ki; mindamellett az ezzes sima Palmerston tavol sem all utbol, hogy ama javaslat elfogadja, sőt ellenkezőleg kijelenté, mikép a javaslat elfogadása bizalmatlansagot árulna el, melyet a közös egyetértés altala soha kétségbe nem volt fonnálásnak fölmerulni engednünk nem szabad. A cesszár mindamellett az altalánosi lefegyverzesig felöli hirt most állítják, valosagi szerint: beszélik, hogy kiterjedt szabadságolások eletbeléptetését határozá el, mi azonban az angol kedelyekel egy igen mélye megnyugtathatná ugyan, de a megyindult angol fegyverkezésekel többé megakasztani nem fogja.

— Turin, nov. 20. A „Gazetta piemontese" ma közzéteszi mindkét szerződést, melyek I. hó 10-én egyrészről a szárd király s másrészről a franczik cesszárja, valamint az emlitett két fejedelem s az ausztriai Cesszár közt köttettenk s f. hó 17-én megerősitettek. A szárd-olasz szerződés 5 czikkből áll. 1) idézi a 2-ik szerződések Lombardia tengerdésére vonatkozó czikket; 2) idézi a 2-ik szerződésnek 7—15 czikkeit, ezen szándékegedés tölteletel iránt; 3) szabályozza a Franczioország altal, szárdinia szamadaira, s Ausztriának fizetendő 75 millió franczi öszvegy visszafizetését; 4) a szárd kormánya azon kötelezettséget szabja, miszerint 60 millió frkot fizessen Franczioországzak (3 millió franyi rente altal); 5) a megerősitesekre vonatkozik. — A 2-ik szerződés 22 czikkből áll. 1) a hatalyélelőtt szabályozza, melynek vegleges letesitését egy katonai bizottmány a helyszinen eszközlendi; 6) azt rendeli, hogy a szárd kormány a Monte lombardo-veneto adósságnak $^2/_3$-ét s 40 millió pfot, mint az 1854. évi nemzeti kölcsönnek egy részét vallaja át; 7) megállapitja, hogy egy bizottságnak kell kimonte lombardo veneto liquidálása végett, A 8) szerint a szárd kormány átvállaja ama jogokat s kötelezettségeket, melyek az ausztriai kormánynak szabályszerűleg kötött szerződésekből erednek, Franczioországz szándékegedése mellett, melyet tárgyai tekintetében; 9) a lombardiai alattvalók, testületek stb. által közpenztárakba helyezett biztositékok stb. visszafizetésére vonatkozik; 10) megrösitik a vasuti engedélyeket s az illető helyeket, fizetőeket a szárd kormány a mindkétfélére szóló szabadságok és alattvalók számára tökéletes átköltözési szabadságot biztosit; 12) az ausztriai szerepben szolgáló lombardiai alattvalókra; 13) a nyugdijakra; 14) a levéltárakra; 15) a vallásos testületekre vonatkozik. A 16) 17) alatt mondja, szándékoja a Ausztria kőzt, 1850. apr. azok mire eldöntik is eltörétek; 21) amnesztiát hirdet ki; 22) a megrösitésekre vonatkozik.

Florencz, nov. 20. A „Monitore toscano" ma részletesen leirja a azzalólknak az itteni nenzetőrség köztt kötött szerződés. A miniszterelnok Ricasoli a zászlószetelés után beszédet tartott, melynek fő tartalmi jegy hangzanak:

„A háborban a vitéz Franczioországz segitő Olaszorszag-got. A békeben cz utóbbinak egyedül kell mindent tenniu. Fogegetlenségének biztositása vegett egy erős királysag alakitásara van szükszége. A czásár szándékai szerint az olasz szárdurul az olasz nemzetet, hacsak meg nem felel ama nemzeti szükszégeknek, miket a nép jogos óhajtásai nyilvánitottak. Olaszorszag szabad népei congressusnak nem szükség szétoszlania azért, mivel a diplomatiai ügynökök congressusa összegyul. Annak folyásai tartania kell, a czavazásokban egyetértésre fontatartva s ama teljes erély megürzése vegett, mely a nagy népügyek győzelmét biztositja. A ti eskütök s mindnyájunk eskuje a polgár s egyszersmind a katona eskuje legyen, ki inkább vlászja a hűtlen, mint a becsulet s a hon elvesztése! E végre e szám czikkeiben alait nyujtom át nektek ezen czázlokat." Erre a nemzetőrség nagy lelkesüléssel léptetett el a lóháton ülő Ricasoli és sajit ezredese, Fenzi elöttt.

Toscana elbocsátotte Buoncompagni regenssége irányában el van mellőzve. A florenczi külügyminiszter Modéhban volt, hogy Buoncompagval értekezzék: útja sikerült. Néhány nap multa Buoncompagni Florenczbe tartandja bevonulását. Elutazása előtt mint szárd államhivatalnok a királynak beadta lemondását és azt meg is kapta.

— Az olaszország kérdésre nézve igen hiteles londoni levél állitja, miszerint a lényegre nézve Anglia és Franczioország már tökéletesen egyetért, hogy egy pár apróbb nehézség szintén könnyen el fog hárittatni; és hogy Cowley lord ennek gyorsitása vegett ment Londonba. Ugyanezen levelező azt állitja, miszerint már alig lehet kétség arról, hogy a kőzép-olaszhoni ügy az olaszok kivánata szerint fog megoldani és hogy vagy az ausztriói lérjüjvend, vagy — ha a hatalmak többsége ellenszenvet — Lujzi herczeg a szinlen fog alakitatni és ennek élére Jenő savoyai-carignani herczeg állittatni. Végre ugyanezon forrásból Cari-

Iskolai és egyéb szolgálatra ajánlott szerzemények az erdélyrészi Magyar Tudományos Akadémia könyvtárában. © BCU Cluj / Central University Library Cluj

haldi visszalépésére nézve is igen érdekes felvilágosítást veszünk. E visszalépés jóllehet önkénytesen történt, de csak follételés volt. Garibaldi t. i. saját meggyőződése szerint azon szélső párthoz tartozik, melyetA mazzinisták neve alatt ismerünk. Hanem miután ennek erőkódései már annyiszor meghiusultak, Garibaldi czélszerűnek tartá legalább ideiglenesen a piemonti pártial szövetkezni, miután neki — miként mondá — fűczelja nem e vagy ama párt, nem e vagy ama kormányrendszer diadala, hanem Olaszország megszabadítása. A bábornok folyama alatt és néhány héttel a bekeötés után minden még ugy ment, miként Garibaldi akarta, hanem ő, a hevulékeny katona lassan lassan megunta a diplomatia halogatást és Victor Emmanuelnek kinyilatkozá alá, miszerint ő — Garibaldi — kérelemi kezd benne, hogy a kitűzött czél az eddigi utoa, nevezetesen a francia diplomatia kétszinűsége mellett, el fogna érteni, és hogy ő ennél fogva kész régi parhivennek tanácsát követve, kétségbeesett lépest kisérteni, nevezetesen az egyházi állam tobbi részeit, azután a szicíliai királyságot felfaczíani. A piemonti király e szándékot alihatatosan ellenezte és mintegy kezességet vállalt az iránt, hogy a diplomatia faradozasait is a várt siker koronázandja. Ha e remenyének csalódnek, akkor ő is kész lesend a végső fegyveres kozkajátekban résztvenni. Erre Garibaldi —hogy kétféle kellemetlen helyzetéből kibontakozzek—visszalépett, fonntartván magának, újra kardot rántani, ha a congressus az okszaok kivanatainak teljesítesétől vonakodnek. Ezen egyszerű eliadás, ugy hiszük, telemes világosságot araszt a napi történetnek egyik igen homályos pontjara.

— A kurhessenei kormánynak a f. hó 24-iki szövetségi gyűléshez intézett nyilatkozata igen hatozottan és röviden van fogalmazva. Tartalma e nyilatkozatnak oda megy ki, miszerint a végett, hogy a választó fejedelem az 1851-iki alkotmány visszaállitásra birassék, mindenekelőtt annak „törvényes lehetetlenségét" kell bebizonyitani, hogy 1859-ben szövetségszerinti az, a mi 1852-ben szövetség-ellenes volt, hogy azoban a választó fejedelem „szövetségi erzdiszét" ismételve valosítsa, jóllehet az eddigi szavazatokból kivette, miszerint a szövetségi gyülés nagy többsége kormányának törvényszerű felfogásban osztozik, mégis elhatározta magát nem csupan a bizottmány által formulázott inditványhoz egyszerűleg járulni, hanem ezenfelül meg a rendek által — hét vagy nyolcz pontban — nyilvánitott óhajtásoknak is megfelelni. Ez egészen ellenkezik a porosz felfogassal, és valószínűleg ezen kurhessenei nyilatkozatban keresendő a Berlin és Cassel közt ujonnan felmerült feszültség alapja, mely is a mindkét részről kivetek visszahivatásaban nyilatkozott.

Ujabbak. — A congressust a fő hatalmak már a jövő év első havában ujrakezdi létrehozni. A kiszáltnak mir is folynak a diplomatiai harczra, s a lapok kezdik neveznia hatalmakat képviselő jelölteket, s a congressus tárgyaivaal is kezdenek foglalkozni. A dec. 1-ei „Times" nek Stratford, Granville és Cowley sem látszanak elégré tajpracsett egyénekenek arra, hogy Angolorszagot képviselhessék a congressusban, a jó bizalmát csupan Palmerston birja. Francziaorszag jelölteiről meg nem olvasunk; turini lapok jelentik, hogy a szárd kormány a közvélemény óhajtásai ellatiini óhajtván, Cavour grófot választá el arra, hogy Szárdiniát képviselje, társa lesendven Dessambrois, ki a zürichi értekezlenek képviselte. A congressus tehat az illető hatalmak első és másod meghatalmazottaiból fogtaa állani.

Mint a „Nat. Zt"-nak Párisból irják, Róma és Nápoly a congressusban csupan azon kérdésekben fognak szavazni, melyek ókcí közvetlenül érdeklik. Ezen kérdésekhez nem tartoznak szerinte Toskana, Parma és Modena ügyei. A mi Pietomontot illeti, a tudósitó ugy tudja, hogy ezen hatalomra nézve az emlitett pont még kérdés alatt van, miután Ausztria Piemontnak alig engedi meg az ülést a congressusban, nemhogy a szavazajjogot megengedné.

A congressus feladatára nézve a „K. Z." párisi levelezője megjegyzi: „Az utolsó tárgyalások, melyeket gr. Walewszki, lord Cowleys herczeg Metternichchel folytatott, a mar most egybehivott congressus programmja és foltalmazvaiyra vonatkozik. Alltjak, hogy az kizárólag az olasz kérdésre, t. i. Lombardia átengedésére s a herczegségekre fog szorítkozni."

Az Angol- és Franczianorszag közti ällitolagos egyetértés daczára a császárias „Pays" egészen ellenkezőleg fogja fel a congressus illetékességét, mint azon angol lapok, melyek a londoni kormány gondolatait szokták kepviselni. A „Pays" szerint a congressust puszán tanácskozó társaságg tenni akarni annyi volna, mint a nemzeti közjogot felforgatni. A viitafranczian tárgyalt be nem avatkozást szerinte nem szabad ugy fogni fel, mintha már a congressusnak sem volna joga az olasz ügyeket rendezni. A be nem avatkozás a „Pays" szerint csupán ott áll fölttetlenül, a hol belugyekről van szó; minden egyéb dologba szólása van Európanak. A „Morning Post" ellenben azt mondja, hogy a congressus nem „legfőbb biró az államok sorsa felett," nem „felebbezési fötörvenyszék," mely hatarozatainak erővel vagy fegyverrel érvényt szerezhet. A „Post" tehát ellenzi a congressus hatarozatainak végrehajtasi erejét, mert attol tart, hogy a congressus az allamok belügyeibe avatkozhatik hatarozatai által. „A congressus azon hatarozata pédaul — mond a „Post" — hogy a pápai despotismust fegyverrel visszaallitsa, az angol kormány és nép leghatarozottabb ellenzésére talalna; innes angol kormány, mely elösegitne oly politikat, melynek czélja a herczegeket ellattlyafölkra erőszakolni az utóbbiak érdekeinek zavarása és szerveczésk akadályozása ellat." A tory „M. Herald" pedig azt kérdi, hogy mi becse lenne a congressus tanácsainak vagy vegzéseinek, ha kényszerités ältal érvényre nem juttatjak azokat?

— Az Ausztria Szárdinia közti diplomatiai viszonyok helyre fognak ällittatni, a két orszag udvarainál meghitelezett meghatalmazott miniszterek kinevezetése ältal.

— A bolognai ideiglenes kormány a jezsuitákat Romagnából kiutasitotta. Igazságk vilägi felügyelet alá helyeztenek.

— A londoni Reuter-féle távirdai hivatal jelenti, mikép a liverpooli kereskedő Napoleon czásztkor levelet intézvén azon aggodalmak tárgyában, miket az ő Angolorszag elleni politikájának tulajdonitott nézetei gerjesztettek, legkozelebb valaszt kaptak a császártól. E válasz egy liverpooli lap szerint az, hogy „a franczia czászrnak komoly szándeka megőrizni a békét Angliával."

— Nov. 29-én hirlapi kacsának tartottak Párisban azon hirt, hogy egy franczia fregat, melyet a tetuáni mórok spanyolnak nézték s ezért megloveldözték, az erintett fogadtatásra iszonyu bombázassal felelt vojna; azonban párisi dec. 2-diki távirat utan tudjuk azóta, hogy e hirt a „Moniteur" megerősiti. Ugy hiszik, hogy e feltrédzés folytán nem fognak a Franczianország és Marokkó közt fennálló barátságos viszonyok háborittat szenvedni s hiuknak bizonyuland be a bórze azon gyanuja, miszerint a császári kormány e feltrédrtést könnyen fölhasználhatja arra, hogy magát a marokkói-spanyol viszálylba belsodortassa.

— Spanyolországból érkezett magán levelek szerint O'Donnel tik 12,000 fönyi segitséget kér, hogy a marokkói sikon döntőcsatába eresztheessék. Mint Madridból dec. 1-én távirjak: „Tetemes számu mórok nov. 30-kin egy a centaitábortól jobbra eső váracsot támadtak meg, szonban a Gasset hadosztály ällal visszaverettek. O'Donnell tbnagy vivé a főparancsnokságot. Spanyol részről 120 emberlett harczképtelenné.

Bécsi börze. Dec. 3-kán: Nemzeti kölcsön 78.40. pft. — Metalliques 5 percents 72.60. Urbéri papirok: magyar 73. — erdélyi 70.75. Bankrészvény 904. Korona 17.8 Cs.k. arany 5.87. Ezüst 24.25

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(804)
453. 1859. (2—3)

Hirdetmény.

A dési cs. kir. mélt. kerületi hivatal engedménye következtében az itten helyben hétfőtől péntekre átvalottott heti vasár, ez év deczember 2-kán kezdődik, s annak feléleszteésre a piaczi vámfizetések egy év alatt elmaradnak

A cs. kir járás hivatalitól.

Sosmező, nov. 20 án, 1859.

(807) (1—3)
Sz. 7983. 1859.

Kolozsvár sz. k. városunk a kolosi cs. k alkerületben Felek nevű helységben lévő fogadója, az ahoz tartozó szántó és kaszálófölekkel, ugy az otton ugynevezett feleki pojanával edgyütt a jövő 1860-d k évi április 24 én 3. egymásután következő évenre a folyó évi deczember 29-én a városházánál tartandó szverezés utjin ha 3-mlerbe adatik; a hozzá szólani kívánók kötelesek a fölkiáltási ár 10% asztólját bánatpénz gyanant készpénzben betenni; az árverezési feltételek előlegesen is megtekinthetők városgazdaszati hivatalnál

A tanácsból, K. Iozsvárt nov. 30-án, 1859.

NEM HIVATALOS.

(806) (2—3)

Folyó évi deczember 15-én következik
a budai kölcsön-sorsjegyek
első h zása.

E sorsjáték, mely csak 50,000 darab 40 6 frtos sorsjegyekből áll, **50** nyerősszumul, u. m. **40,000 30,000 20,000** stb frtos nyerősszámokkal van kiallitva, s minthogy a kisorolasi terv szerint ezen sorsjegyek mindenike kivétel nélkül **valamit nyerni fog**, a kiadott 40 frtért a **legkedvezőtlenebb** esetben is **legalább** 60, 70, 75 80 o. é. frtot kap vissza a betevő.

Alólirt bank-ház ezen kölcs n-sorsjátékot, a melyből az első év folytán **négy hazás** lesz, Buda varos községétől szerz désileg átvevén, a kötelezvények (sorsjegyek) cnnélfogva az adja ki, valamint a kisorolt összegeket kifizeti.

Bécs, november, 1859.

SCHULLER J. G. és társa,
am Hof Nr. 329.

(801) (2—3)

HIRDETMÉNY.

A nemsokára szünygere kerülendő tizedmentesitési ügyben szükségelt bejelentések megtételére, és más a tirgyban előfordulható épések végrehajtásra nem juhatván a tavullevő teljes czimű földbiztosság, itten Nagy-Szebenben a cs. kir. földtehermentesitési alap igazgatóság állomási helyén könnyen ügynoki eljárásra utalultuhatnék, mely körülmény tekintetben van, van szerencsénje az alabbirnak a franfurczi ügyben szükséges szólgalatát, a lifelőnek körzőjnöki irodáját a Mélttóságos Tekintetes földbirtokos urknak legmérsékletesb dij mellett ajánlani.

Az elvesztett dézma mentől itbb nemeinek megnevezése szükségeltetvén, az ujbortól (mustitól) kezdve, a legutolsó szalmás gabonáig, valamint az ällatlézmnak (minor decimnak is) nemei u m. bárán, kecs e, méh és malacz dézma, ha szinten ezeknek mennyisége fiszitán kiszámitásra szükséges, mégis az alabbirnak, legalább néy szerint kijelendőnk, mindenek felett pedig a cs. kir. földtehermentesitési czéragos bizottmány ältal ideiglenesen vagy pedig v gképpen kiészitett kármentési itélethe való bélztat megkivántatik.

A fenemgenevezett dézmanemeknek tisz a kijelelésének, és a kármentesitési életnek alapján a szóban forgó bejelentések maga idejében kivészitetheinek, mely czélra alabbirt annál inkább is képességet erez magában, mivel 6 esztendők lefolyta alatt mint Catastralis birtos bő tájék esmeretet szerzett magának és terjedelmes szövetségekben ll.

A velem parancsolni kívánók, méltóztassnak hozzám intézendő írásbeli levelekben az NEUGEBERER KÁROLY, ügynök, N. szebenben Tölutcza 251. sz. alatt.

(805) (2—3)

RÁTH MÓR bizományában Pesten uj-évre díszes kiállitásban meg fog jelenni:

„PARLAGI RÓZSAK"

TÖRTÉNETI BESZÉLYEK, KÉT KÖTETBEN.

IRTA

HALMÁGYI SÁNDOR.

A „PARLAGI RÓZSÁK" mindkét kötete oly történeti beszélyeket tartalmaz, a melyeknek tárgya egyktól egyig Erdély történetéből van merítve.

A mint a két kötetnek csinosan bekötve: 2 ujtt. angolvászonban, aranyozott jelmezkötésben, disz példány: 3 ujtt, mely összegért a könyv postán bérmentve küldetik meg.

Gyűjtők ügybarátai szivességét szerző emléklpéldánynyal hálája meg akár a „PARLAGI RÓRSÁK" akár „SAPHIRA" czimű történeti regenyéből, a mint az illető kívánja.

A „PARLAGI RÓZSÁK" kat csupán a szerzőnél rendelhetni meg, a kinek lakása Kolozsvárt, k. monostortucza 181 sz. a háznál.

Meghoszabbitott határidő f. é. december 15-dike.

(782) (3—12)
Az általánosan kedvelt s orvosilag siker rel elismert
Steier fünedy
mell beteg eknek.
Mindig fris minőségben kapható: Kolozsvárt: Kozák Eduárd, Szebenben: Zöhner J. F. Brassóban: Hoffman J., Segesvárt: Misselbocher G. W., Beszterczén: Kolp Fr. és társa, Marosvásárhelytt: Fogarasi D., Déésen: Srath mári P. uraknál
Egy üveg ára **50** kr ezüstben, vagy **87** kr uj pénzben.

(800) (3—3)

Hirdetés.

Alsó Szén-utczaba, a Museum kert szomszédságban egy telek kertestől 305 szám alatti eladó. — Értekezhetni sétatér 9 szám.

(808) (1—3)
Teke Ujfaluban egy vendéglőgadó, a hozzá tartozó majorsági és szántóföldekkel; a korszaktelki határon két hodálynak használható terjedelmű szántó, jobb évekre hasonlóérbe adatnak. Értekezhetni Tancson, a gróf Teleki Miklós udvarbirájával.

(810) (1—3)
Radnótban az uradalmi hasznobérlőknél 250 darab szép kövér, negy hetek óta torokbuzán hizott serlések, kisebb és nagyobb részletekben, illendő árban eladók.

(802) (2—3)

Eladó butorok
vagynak belső-farkasutsza 54. szám alaít az emeleten.

(809) (1—3)
Gróf Teleki Miklósnak Maros-Vásárhelyt a Poklos-utcz ban 524 szám alatt háza eladó — vagy több évekre bérbe kiadó. — Értekezhetni a tulajdonossal, vagy M.-Vásárhelyt T. Hinta Miklós urral.

(811) (1—4)
Az egész ausztriai birodalomban közkedvezőleg elismert
ANGOL-PATENT-KÖSZVÉNY-GYÓLCS,
minden kösztvényes, és rheumatikus szenvedés ellen, és m nt első s legbiztosabb védszer görcs, orbán z, tagdaganat és ódulszurás esetében.

Fris és legjobb minőségben kapható:
Kolozsvárt: Wolff János gyógyszertárában.
Brassóban: Jekelius Ferd. „
Miskolczon: Spaller Jos. Ant. „
Debreczenben: Gasner Pál kereskedésében.
Aradon: Probst F I. „
N.-Szebenben: Schneider F. I. „
Temesvárott: Kraul János kereskedésében.
E szer, használati utasitása becsomagolva 1 pforintért kapható, időlt jakok esetére a kétszeresen erős 2 pforintért.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutsza 74 sz.)

A mai számunkhoz mellékeltül van csatolva előfizetési ívünk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.